Czeizel Intézet

SZÜLÉSZETI RÉSZLEG

A császármetszés és a hüvelyi szülés közötti főbb különbségek

Felkészülés arra is, ha vajúdás közben változik a terv

dr. Ádám Zsolt | osztályvezető főorvos

A szülésvezetés az adott helyzethez igazodik

A szülés kimenetele nem mindig tervezhető meg előre. A terv az anya és a magzat aktuális állapotához igazodik.

A közös cél

Az anya és az újszülött biztonsága, a világos tájékoztatás és az egyéni szempontok figyelembevétele.

A döntés alapja

Az előzmények, a vajúdás menete, valamint az anya és a magzat aktuális állapota.

Ha a terv módosul, az a szülés alakulásához való szakmai alkalmazkodás.

Czeizel Intézet

Hüvelyi szülés

A baba a vajúdást követően a hüvelyen keresztül születik meg.

Ami előny lehet

Szövődménymentes szülés után általában gyorsabb a felépülés, és elmarad a hasi műtét, valamint a méhen ejtett műtéti metszés.

Amire érdemes felkészülni

A gát fájdalma vagy sérülése, operatív hüvelyi szülésbefejezés (vákuum vagy fogó), illetve a vajúdás során szükségessé váló császármetszés is előfordulhat.

A szülés lefolyása és a felépülés egyénenként eltérő.

Czeizel Intézet

Császármetszés

A magzat a hasfal és a méh műtéti megnyitásával születik meg.

Mikor lehet ez a biztonságosabb út?

Ha az anya vagy a magzat állapota, a vajúdás előrehaladása vagy más szülészeti körülmény miatt a hüvelyi szülés folytatása nagyobb kockázattal jár.

> A császármetszés nagy hasi műtét. Lehetséges szövődménye a vérzés, a seb- vagy méhűri fertőzés, a vénás thromboembolia és ritkán a húgyhólyag vagy más környező szerv sérülése. A műtéti seb miatt a felépülés rendszerint hosszabb. A méhen kialakult heg a későbbi várandósságok és szülések kockázatait is módosíthatja.

Anyai kérésre végzett tervezett császármetszés: személyes mérlegelést, részletes tájékoztatást és közös döntést igényel.

Czeizel Intézet

A két szülési mód főbb különbségei

Szempont	Hüvelyi szülés	Császármetszés
Hogyan történik?	Vajúdás után, a hüvelyen át	Műtét a hasfal és a méh megnyitásával
Jellemző testi terhelés	A gát és a medencefenék terhelése	Hasi műtét, sebgyógyulás
Felépülés	Szövődménymentesen általában gyorsabb	Általában hosszabb, fájdalomcsillapítást és fokozatos terhelést igényel
Későbbi várandósság	Ezzel a szüléssel nem keletkezik méhen műtéti heg	A méhen lévő heg és az ismételt műtétek száma is számít
Lehetséges szövődmény	Gátsérülés, műszeres befejezés vagy császármetszés	Vérzés, fertőzés, vérrögképződés, ritka műtéti sérülés

Mit mutatnak a populációs kockázati adatok?

Példák 100 000 szülésre vetítve

Kimenetel	Tervezett császármetszés	Hüvelyi szülés
III–IV. fokú gátsérülés	0 / 100 000	560 / 100 000 (kb. 1:179)
Sürgősségi méh eltávolítás	200 / 100 000 (1:500)	100 / 100 000 (1:1 000)
Anyai halálozás	25 / 100 000 (1:4 000)	4 / 100 000 (1:25 000)
Újszülött halálozása 28 napon belül	58 / 100 000 (1:1 700)	30 / 100 000 (1:3 300)

Újszülöttkori morbiditás

A neonatális osztályos felvétel összességében hasonló gyakoriságú.

Tervezett császár után légzéstámogatás miatti felvétel: 1:24 a 38. héten, 1:56 a 39. héttől.

Czeizel Intézet

Ha vajúdás közben változik a terv

Előre nem tervezett császármetszésre akkor kerülhet sor, ha a vajúdás vagy az anya, illetve a magzat állapota ezt indokolja.

Például

A vajúdás elakad; a magzati szívhang aggodalomra ad okot; vérzés vagy anyai állapotromlás jelentkezik.

A csapat feladata

Röviden elmondani, miért javasolja a műtétet és mennyire sürgős, majd biztonságosan előkészíteni az ellátást.

A sürgősség mértéke helyzetenként eltér. Közvetlen veszélyben a beavatkozás előkészítése felgyorsulhat.

Az első találkozás császármetszés után is fontos

Ha az anya és az újszülött állapota engedi, a korai együttlét és a bőrkontaktus műtét után is támogatható.

A műtőben	Regionális érzéstelenítés mellett az anya ébren van; a kísérő jelenlétét az aktuális körülmények és a biztonság határozza meg.
A magzat megszületése után	Az állapotfelmérést követően, ha mindketten jól vannak, törekszünk a korai bőrkontaktusra.
A gyermekágyban	Fájdalomcsillapítás, fokozatos mobilizálás és a szoptatás támogatása segíti a felépülést.

Mit érdemes előre megbeszélni?

A szülési terv rugalmas eszköz: arról is szólhat, mi fontos Önnek, ha császármetszésre kerül sor.

Tájékoztatás

Ha lehet, szeretném érteni, miért javasolják a császármetszést és mennyire sürgős.

Kísérő

Ki lehet mellettem vajúdáskor, illetve megfelelő feltételek esetén a műtőben?

Találkozás az újszülöttel

Hogyan biztosítható a korai bőrkontaktus, az együttlét és a szoptatás támogatása?

Felépülés

Milyen fájdalomcsillapításra, mobilizálásra és gyermekágyas segítségre számíthatok?

Kérdéseit és félelmeit beszélje meg a szülésznővel vagy a szülészorvossal.

Családközpontú („gyengéd”) császármetszés

A „gyengéd” császármetszésnek nincs egységes, önálló műtéti definíciója: a család számára fontos elemeket építi be, amennyiben ezt az anya és a baba állapota, valamint a műtői körülmények lehetővé teszik.

A műtőben

01 Előre egyeztetett élmény

Kísérő jelenléte, zene vagy csend, és a műtét menetének rövid, érthető ismertetése.

02 Kapcsolódás a születéshez

A paraván leengedése vagy átlátszó paraván használata, ha ez biztonságosan megoldható.
Kíméletes kiemelés („walking out the baby”)

A magzat megszületése után

03 Korai bőrkontaktus

Ha mindketten stabilak, a bőrkontaktus már a műtőben elkezdődhet; közben az újszülött megfigyelése folytatódik.

04 Együttlét és szoptatás

Segítség az első mellre helyezéshez, és az anya–újszülött együttlétének támogatása. Szükséges külön ellátás után mielőbbi újraegyesítés.

**A biztonsági ellátás elsőbbséget élvez: sürgős anyai vagy újszülött-ellátás esetén a tervezett elemek módosulhatnak vagy elmaradhatnak.
A köldökzsinór ellátásának időzítése az újszülött állapotához és a helyi eljárásrendhez igazodik.**

Czeizel Intézet

Összefoglalás

A szülés útja változhat.

A biztonság, az érthető tájékoztatás és az Ön szempontjai végig fontosak.

Köszönöm a figyelmet!